

Hyvä opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen,

Kansallisen kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen suunnitelman *) valmistelu käynnistyi poikkihallinnollisen virkamiestyöryhmän toimesta keväällä 2016. Tuolloin viestittiin, että koulutus- ja kasvatustalon toimijat voivat osallistua laajasti suunnitelman laatimiseen.

Me allekirjoittaneet tahot esitämme, että kansallisen kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen suunnitelman laatimista jatkettaisiin pikaisesti koulutus- ja kasvatustalon toimijoita osallistavana vuoropuheluna.

Suunnitelman laatiminen on koettu erittäin tarpeelliseksi ja myönteiseksi aloitteeksi koulutuksen ja kasvatustalon kentällä. Kansainväliset kestävän kehityksen strategiat ja toimijoiden tarpeet edellyttävät kansallisia toimenpidelinjauksia.

- 1) Suomi hyväksyi syyskuussa 2015 yhdessä muiden YK:n jäsenvaltioiden kanssa kaikkia maita sitovat kestävän kehityksen tavoitteet (*Agenda2030*). Kansallisen Agenda2030 -toimeenpanosuunnitelman valmistelutyössä kestävän kehityksen toimikunnassa nähtiin tarpeelliseksi tarkastella kasvatustalon ja koulutustalon roolia kokonaisvaltaisesti kansallisten tavoitteiden näkökulmasta. Kasvatus ja koulutus koskettavat välittömästi tai välillisesti kaikkia Suomen tavoitteita Agenda 2030:n toteutuksessa.
- 2) Unescon kestävän kehityksen kasvatustalon ja koulutustalon strategian *Global Action Programme on ESD (GAP, 2014)* toimeenpano kansallisella tasolla on opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulla. OKM järjesti 20.10.2014 koulutus- ja kasvatustalon toimijoille kuulemistilaisuuden YK:n Post2015 -ohjelmien toteutuksesta OKM:n hallinnonalalla. Toimijoille viestittiin, että OKM laatii vuoden 2015 aikana suunnitelman GAP:n kansallisesta toteutuksesta yhteistyössä kentän toimijoiden kanssa.
- 3) Ympäristö-, globaali-, rauhan- ja kestävän kehityksen kasvatustalon toimijoiden parissa käydyissä keskusteluissa on noussut esille tarve tiivistää yhteistyötä ja rakentaa yhteistä käsitystä kasvatustalon eri alojen tavoitteista ja määritelmistä. Kestävän kehityksen toimikunnan ja Kehityspoliittisen toimikunnan yhteistyö on ollut niiden toimintaa tukevaa. Kansallisen kestävän kehityksen kasvatustalon ja koulutustalon suunnitelman laatiminen edellyttäisi mielestämme eri hallinnonalojen uudenlaista yhteistyötä ja vuoropuhelua. Erityisen tärkeää olisi tarkastella kokonaisuutta opetus- ja kulttuuriministeriön, ympäristöministeriön yhteistyön lisäksi ainakin ulkoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alojen näkökulmasta. Ympäristö-, globaali-, rauhan-, ihmisoikeus- ja kestävän kehityksen kasvatustalon toteuttavat järjestöt ja muut toimijat ovat kärsineet rahoitusleikkauksista, jotka ovat vaarantaneet joidenkin toimijoiden osalta jopa koko työn jatkumisen. Olisi tärkeää varmistaa eri ministeriöiden välisenä yhteistyönä toimijoiden toiminnan jatkuminen.

Kansallisen kestävän kehityksen kasvatustalon ja koulutustalon suunnitelman laatiminen poikkihallinnollisena ja vahvasti kentän toimijoita osallistavana prosessina mahdollistaa ratkaisujen löytämisen edellä kuvattuihin haasteisiin. Suunnitelma tulisi linkittää muiden kansainvälisten ja kansallisten kestävän kehityksen strategioiden, erityisesti Agenda2030:n toteutukseen ja varmistaa suunnitelman tavoitteiden sisältyminen ministeriöiden ohjausasiakirjoihin. Suunnitelma voi myös toimia suoraan Unescon kestävän kehityksen kasvatustalon ja koulutustalon strategian (Global Action Programme on ESD) kansallisena toteutussuunnitelmana. Samoin se tukisi Suomen kansallista työtä UNESCO:n Global Citizenship Education -viitekehityksessä.

*) Ympäristöministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä sai 30.1.2015 tehtäväkseen selvittää ympäristökasvatustalon ja tietoisuuden edistämisen organisointia Suomessa ja tunnistaa ympäristökasvatustalon kehittämistarpeita. Työryhmä tarkasteli kokonaisuutta opetus-, nuorisot-, kulttuuri-, ja ympäristöhallinnon näkökulmasta ja ehdotti laaja-alaista kehittämisprosessia kestävän kehityksen kasvatustalon ja koulutustalon edistämiseksi, huomioiden kansainväliset ja kansalliset prosessit.

Mielestämme kestävän kehityksen kasvatusta ja koulutusta tulee nähdä keskeisenä työkaluna koko Suomen sitoutumisessa kestävän kehityksen toteuttamiseen. Toivomme tietoa siitä, miten kestävän kehityksen kasvatusta ja koulutusta suunnitelman valmistelu etenee ja olemme omalta osaltamme valmiita osallistumaan täysipainoisesti valmistelutyöhön.

Yhteistyöterveisin

Pääsihteeri Rilli Lappalainen
Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry

Puheenjohtaja Olli Luukkainen
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Säätiönjohtaja Tuulikki Similä
Opetus-, kasvatusta- ja koulutusalojen säätiö - OKKA-säätiö

Puheenjohtaja Silja Sarkkinen
FEE Suomi (Suomen Ympäristökasvatusta Seura)

Toiminnanjohtaja Hanna Lämsä
Suomen Kulttuuriperintökasvatusta seura

Vs. toiminnanjohtaja Kati Vähä-Jaakkola
Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry

Toiminnanjohtaja Timo Lappalainen
Kepa ry

Toiminnanjohtaja Ari Koivu
Liikunnan Kehitysyhteistyö Liike

Puheenjohtaja Aaro Harju
Vapaa Sivistystyö ry

Dosentti Arto O. Salonen
Suomen kasvatustieteellinen seura, Kestävä kehitys kasvatusta ja koulutusta -tutkimusverkosto

Toiminnanjohtaja Jouni Hemberg
Kirkon Ulkomaanapu sr

Ympäristökasvatusta-päällikkö Malva Green
Luonto-Liitto ry

Toiminnanjohtaja Annu Lehtinen
Suomen Pakolaisapu

Toimitustajohtaja Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Kansanvalistusseura sr

Toiminnanjohtaja Bernt Nordman
Natur och Miljö

Pääsihteeri Anni Lahtinen
Suomen Sadankomitea ry

Toiminnanjohtaja Helena Laukko
Suomen YK-liitto

Puheenjohtaja Riikka Leppänen
Eettisen kaupan puolesta ry

Pääsihteeri Kaari Mattila
Ihmisoikeusliitto

Toiminnanjohtaja Riikka Jalonen
Rauhankasvatusinstituutti

Pääsihteeri Marianne Heikkilä
Marttaliitto

Pääsihteeri Liisa Rohweder
WWF Suomi

Professori Sirpa Tani
Monialaisen ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen tutkijaverkosto SIRENEn johtoryhmä

Puheenjohtaja Jarkko Eloranta
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK

Hallituksen jäsen Mahamed Abdule
Suomen somalialaistenliitto ry

Toimitusjohtaja Eija Koivuranta
Väestöliitto ry

Toiminnanjohtaja Anja Malm
Vammaiskumppanus ry

Kehitysyhteistyöasiainneuvottelukunnan jäsen Anu Ahonen
Suomen ylioppilaskuntien liitto ry - SYL

Pääsihteeri Ossi Heinänen
Plan International Suomi

Puheenjohtaja Meri Lundahl
Dodo ry